İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2008/13)

T.C. - 20.03.2008 Tarihli 26822 Sayılı Resmi Gazete - İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2008/13)

20.03.2008 Tarihli 26822 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Dış Ticaret Müsteşarlığından:

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (2008/13)

BİRİNCİ KISIM

Genel Bilgi ve İşlemler

Mevcut önlem ve soruşturma

MADDE 1- (1) Ukrayna, Rusya Federasyonu ve Moldova menşeli “haddelenmiş veya sürekli döküm suretiyle elde edilmiş kütüklere” yönelik olarak 6 Mayıs 1995 tarih ve 22279 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 95/7 sayılı Tebliğle yürürlüğe giren dampinge karşı önlemlerin uygulaması 17/10/2001 tarih ve 24556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2001/3 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ’le değiştirilen düzeylerde devam ettirilmiştir. Mezkur önlemin yürürlük süresinin bitiminden önce, 24/02/2006 tarih ve 26090 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2006/4 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ’le yerli üretim dalının önleme konu ürün ve ülkeler kapsamında bir nihai gözden geçirme soruşturması açılması talebinde bulunabileceği ilan edilmiştir.

(2) Demir Çelik Üreticileri Derneği'nin (DÇÜD) eşgüdümü altında yerli üretim dalını oluşturan Çolakoğlu Metalürji Anonim Şirketi (A.Ş.), İskenderun Demir ve Çelik A.Ş., İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş., İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş., Diler Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş. ve Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin mevcut önlemin sona ermesinin damping ve zararın devamına veya yeniden tekrarına yol açacağı iddiasıyla gerçekleştirdikleri ve Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Yeşilyurt Demir Çekme Sanayi ve Ticaret A.Ş., Ege Çelik Sanayi Endüstri Sanayi ve Ticaret A.Ş., Çemtaş Çelik Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş., Cebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş. tarafından desteklenen başvuru üzerine 13/10/2006 tarih ve 26318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/27 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile başlatılan nihai gözden geçirme soruşturması, Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülerek tamamlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ; 4412 sayılı Kanunla değişik 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) hükümleri çerçevesinde yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması sonuçlarını içermektedir.

Bilgilerin toplanması ve değerlendirilmesi

MADDE 3- (1) Soruşturma açılmasını müteakip soruşturma konusu ürünün bilinen yerli üreticilerine, tespit edilen ithalatçılarına, Ukrayna, Rusya Federasyonu ve Moldova'da yerleşik bilinen üretici/ihracatçılara ve ayrıca anılan ülkelerde yerleşik bilinmeyen üretici/ihracatçılara iletilebilmesini teminen Ukrayna, Rusya Federasyonu ve Moldova'nın Ankara'da bulunan Büyükelçiliklerine soru formları gönderilmiştir.

(2) Taraflara soru formunu yanıtlamaları için posta süresi dahil 37 gün süre tanınmış olup, tarafların süre uzatımı yönündeki makul talepleri karşılanmıştır.

(3) DÇÜD ve şikayetçi yerli üreticiler, soruşturma süresince Müsteşarlığımız'la işbirliği içinde olmuşlar ve gerektiğinde talep edilen ek bilgi ve belgeleri temin etmişlerdir.

(4) Diğer taraftan soruşturma döneminde ithalat gerçekleştirdiği tespit edilen 23 ithalatçı firmaya soru formu gönderilmiş, bu firmaların 13'ünden cevap alınmıştır.

(5) Ukrayna'da yerleşik üretici/ ihracatçı JSC "Mittal Steel Kryviy Rih" soruşturmaya taraf olmak istediğini belirtmiş ve soru formunu cevaplamak için iki defa süre uzatım talebinde bulunmuştur. Firmanın talepleri karşılanmasına rağmen firmadan herhangi bir cevap alınamamıştır. Bu çerçevede süre uzatım taleplerine verilen cevaplarda belirtildiği üzere İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 26'ncı maddesi çerçevesinde işbirliğinin mevcut olmadığı kabul edilmiştir.

Yerinde doğrulama soruşturması

MADDE 4- (1) Yönetmeliğin 21'inci maddesi çerçevesinde yerli üreticiler Çolakoğlu Metalürji A.Ş. ve İskenderun Demir Çelik A.Ş. nezdinde yerinde doğrulama soruşturmaları gerçekleştirilmiştir.

İlgili tarafların bilgilendirilmesi

MADDE 5- (1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ülkelerin Büyükelçiliklerine ve bilinen üretici-ihracatçı firmalara şikayetin gizli olmayan metni ile soruşturma açılış Tebliği'nin bir örneği gönderilmiştir.

(2) Ayrıca, ilgili taraflardan alınan bilgi ve belgelerin gizli olmayan özetleri talep eden bütün ilgili tarafların bilgisine sunulmuştur.

(3) Tarafların soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ile soruşturma sonucuna ilişkin verilerin bulunduğu Nihai Bildirim'e yönelik ilgili tarafların görüşleri değerlendirmeye alınmış ve mezkur görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu Tebliğin ilgili bölümlerinde cevap verilmiştir.

Gözden geçirme dönemi

MADDE 6- (1) Önlemin yürürlükten kalkması durumunda, dampingin ve zararın devamı veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığının belirlenmesi için 01/01/2002–31/12/2005 arasındaki dönem incelenmiştir.

İKİNCİ KISIM

Soruşturma Konusu Ürün ve Benzer Ürün

Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün

MADDE 7- (1) Soruşturma konusu ürün Ukrayna, Rusya Federasyonu ve Moldova menşeli 7207.11.14.00.13, 7207.11.14.00.14, 7207.11.16.00.13, 7207.11.16.00.14, 7207.20.15.00.13 ve 7207.20.15.00.14 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları (GTİP) altında kayıtlı “haddelenmiş veya sürekli döküm suretiyle elde edilmiş kütükler” (Kütük) maddesidir.

(2) Soruşturma konusu ürün, inşaat demiri, filmaşin, profil gibi ürünlerin (nihai ürünler) üretiminde kullanılan bir yarı ürün olup kütükler haddeleme ve şekillendirme teknikleri kullanılarak nihai ürün haline getirilmektedir.

(3) Yerli üretim dalı tarafından üretilen kütükler ile soruşturma konusu ülkeler menşeli kütüklerin benzer ürün olduğu önlemin yürürlüğe konulduğu soruşturmada (esas soruşturma) tespit edilmiş olup bu soruşturmada gerçekleştirilen incelemeler temelinde kütüklerin işlevsel ve fiziksel özellikleri, kullanım alanları, dağıtım kanalları, kullanıcı algılaması ve birbirini ikame edebilirlik açısından yerli üretim kütükler ile soruşturma konusu ithal kütüklerin benzer ürün olma halini ortadan kaldıracak bir değişiklik olduğuna dair herhangi bir görüş alınmamış ve bu yönde bir tespitte bulunulmamıştır.

(4) Bu nedenle, Ukrayna, Rusya Federasyonu ve Moldova menşeli soruşturma konusu ürün ile yerli üretim dalı tarafından üretilen kütüğün benzer ürün niteliği taşıdığı tespiti geçerliliğini korumaktadır.

(5) Soruşturma konusu ürün ile ilgili açıklamalar genel içerikli olup, uygulamaya esas olan GTP ve karşılığı eşya tanımıdır. Bununla beraber, soruşturma konusu eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yer alan tarife pozisyonlarında ve/veya tanımlarında yapılacak değişiklikler bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmasına halel getirmez.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Dampingin Devamı veya Yeniden Meydana Gelmesi İhtimali

MADDE 8- (1) Yönetmeliğin 35’inci maddesi çerçevesinde önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir.

(2) Bu çerçevede, soruşturmaya konu ülkelerdeki yerleşik kapasite, soruşturmaya konu ülkeler için Türkiye pazarının önemi, ülkelerde yerleşik kapasitenin Türkiye’ye yönlendirilip yönlendirilemeyeceği değerlendirilmiştir.

a) Soruşturmaya konu ülkelerdeki yerleşik kapasite

i) Ukrayna

(1) Ukrayna metalürji sektöründe ihraç odaklı mal üreten ülkeler arasında bulunmaktadır. Economist Dergisi tarafından hazırlanan raporda 2006 yılında Ukrayna’nın ulaştığı ihracat gelirinin %43’ünü demir ihtiva eden metallerin ihracından elde ettiği belirtilmektedir.

(2) Ukrayna’da yerleşik üretici-ihracatçı firmaların işbirliğinde bulunmamaları ve Ukrayna’nın Ankara Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği tarafından iletilen görüşlerde üretim miktarına ilişkin bilgi bulunmaması nedeniyle uluslararası geçerliliği olan veri kaynakları kullanılmıştır.

(3) Ukrayna’nın yerleşik kapasitesine ilişkin incelemede ilk elde tüm çelik ürünlerine ilişkin üretim kapasitesi göz önüne alınmıştır. OECD verilerine göre 2002 yılında 33,1 milyon ton olan toplam ham çelik üretiminin 2005 yılında 38,6 milyon ton seviyesinde gerçekleştiği görülmüştür. Aynı çalışmada OECD, 2005–2008 yılları arasında Ukrayna’nın ham çelik üretimini yıllık %1,6 oranında artıracağını öngörülmektedir

(4) Uluslararası Demir ve Çelik Enstitüsü verilerine göre soruşturma konusu üründe dünyanın ikinci büyük ihracatçısı konumunda olan Ukrayna’da 2006 yılında 18,7 milyon ton kütük üretilmiştir. Öte yandan uzun ürün olarak Ukrayna iç piyasasına sunulan mamul miktarının 4,5 milyon ton olduğu dikkate alındığında yaklaşık 14,2 milyon tonluk miktarın ya doğrudan kütük ihracatı veya ihraç edilecek uzun üründe kullanılma amacıyla üretildiği değerlendirilmektedir. Ukrayna’daki yerleşik kapasitenin artırılmasına yönelik yatırımlar ve OECD verileri dikkate alındığında üretimden çok daha düşük seviyede olan Ukrayna iç piyasa talebinin dışında kalan kütüklerin münhasıran ihracata yönlendirilmekte olduğu mütalaa edilmektedir.

(5) OECD’nin 2005–2008 yılı öngörüleriyle paralel bir biçimde 2005 yılından itibaren ivme kazanması beklenen üretim artışının toplam ihracat miktarına yansıdığı görülmektedir. ITC verileri Ukrayna’nın soruşturma konusu üründeki ihracatının 2006 yılından 2007 yılına geçişte %15 oranında büyüdüğünü göstermektedir.

ii) Rusya Federasyonu

(1) Türkiye Cumhuriyeti Moskova Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği’nden edinilen veriler Rusya Federasyonu’nun haddelenmiş ürünlerde yıllar itibariyle kaydettiği artışı göstermektedir. Raporda 48,5 milyon ton olan 2002 yılı üretim miktarının %12 oranında artışla 2005 yılında 54,6 milyon ton düzeyine çıktığı, yerleşik kapasiteye bağlı olarak bu miktarın 2006 yılında 55 milyon ton düzeyine ulaştığı vurgulanmaktadır. Uluslararası Demir Çelik Enstitüsü verilerine göre ise sürekli döküm suretiyle elde edilmiş çelik ürünlerinin üretimi 2004 yılında 35,6 milyon ton iken bu miktar 2006 yılında 38,1 milyon tona ulaşmıştır.

(2) Uluslararası Demir ve Çelik Enstitüsü verilerinin incelenmesi sonucunda Rusya Federasyonu’nda 2006 yılı itibariyle yaklaşık 27,1 milyon ton kütük üretildiği görülmektedir. Bu miktarın %67’sinin (18,4 milyon ton) iç piyasaya sürüldüğü tespit edilmiştir. Dolayısıyla Rusya’nın kolaylıkla ihracata yönlendirebileceği kapasite fazlasının bulunduğu anlaşılmaktadır. Nitekim ITC verilerine göre Ukrayna’ya kıyasla çok daha canlı bir iç pazara sahip olmasına rağmen Rusya Federasyonu, soruşturma konusu maddenin dünyadaki en büyük ihracatçısı durumundadır. Rusya Federasyonu İktisadi Kalkınma ve Ticaret Bakanlığı tarafından Nihai Bildirim’e yönelik cevaplarda Rusya’dan gerçekleştirilen ihracatın miktar itibariyle 2002 yılıyla aynı seviyede olduğu ifade edilmektedir. Öte yandan 2002 – 2007 yılları arasında Rusya Federasyonu’nun Türkiye’ye yönelik ihracatının miktar temelinde % 349 arttığı tespit edilmiştir.

(3) Rusya’nın demir-çelik sektöründe gözlemlenmesi muhtemel kapasite artışına ilişkin olarak 2005 tarihli bir OECD çalışmasında ise, Rusya Federasyonu’nda yerleşik üreticilerin 14,9 milyon tonluk kapasite artışı planladıkları ve bu artışın yıllık 4,6 milyon tonluk kısmının 2006–2008 döneminde gerçekleştirmeyi öngördükleri belirtilmektedir. Yine OECD tarafından hazırlanan bir çalışmada Rusya’da ham çelik üretiminde 2005–2008 döneminde yıllık büyümenin %2,8 olacağı öngörülmektedir.

iii) Moldova

(1) Moldova’da demir-çelik sektörü ülkenin dördüncü en güçlü iş kolu olarak gösterilmektedir. Bu çerçevede Moldova’da yerleşik MMZ (Moldovan Metallurgical Plant) firması kütük ve nihai mamul malların üretiminde birinci sırada gelmektedir.

(2) Amerika Birleşik Devletleri Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan bir raporda 1985 yılında kurulduğu belirtilen mezkur firmanın üretiminin %95’ini ihraç ettiği belirtilmektedir Firmanın kendi verileri incelendiğinde 2000 yılında 1,4 milyon ton olan tüm mamullerdeki üretim miktarının 2004 yılına gelindiğinde %30 artışla 1,8 milyon ton seviyesine ulaştığı tespit edilmiştir.

b) Soruşturmaya tabi ülkelerin üçüncü ülkelerde ihraç fiyatları

(1) Soruşturmaya tabi ülkelerin üçüncü ülkelerde ihraç fiyatlarının gelişimi konusunda Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Moldova’nın soruşturma konusu üründe Avrupa Birliği’ne yönelik ihracatındaki birim fiyatları incelenmiştir.

(2) Gerçekleştirilen incelemede, soruşturma konusu ülkelerin AB’ye ve Türkiye’ye olan ihracatlarındaki birim fiyatlar (CIF) mukayese edilmiş ve Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Moldova’nın AB’ye olan birim ihraç fiyatlarının, Türkiye ihraç fiyatlarından %5 ila %31 arasında değişen oranlarda daha yüksek olduğu görülmüştür.

c) Soruşturma Konusu Ülkelere Yönelik Diğer Ülkelerde Uygulanan Ticaret Politikası Önlemleri ve Uygulamaların Etkileri

(1) Soruşturma konusu ülkelere yönelik olarak üçüncü ülkelerce yürürlüğe konulmuş olan ticaret politikası önlemleri incelendiğinde Avrupa Birliği (AB) tarafından Rusya ve Ukrayna menşeli bazı demir/çelik ürünlerine ilişkin kota uygulamasının söz konusu olduğu görülmektedir.

(2) Bu çerçevede Ukrayna’ya yönelik olarak 1995 yılından bu yana farklı düzenlemeler altında belirli demir-çelik ürünlerinde yürürlükte bulunan kota uygulaması, 2007 için 1,32 milyon düzeyinde gerçekleşmiştir.

(3) 1995–2004 yılları arasında farklı düzenlemeler çerçevesinde yürürlükte kalmış olan Rusya Federasyonu’na yönelik kota ise 2007 yılında 2,904 milyon ton ve 2008 yılı için 3,301 milyon ton

olarak tespit edilmiştir.

(4) Şikayete konu madde grubunda ise Avrupa Birliği tarafından 2006 yılında Rusya Federasyonu'na yönelik kota 46 bin ton olarak belirlenmişken Ukrayna için bu miktar 30 bin ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

(5) Öte yandan, Avrupa Birliği'nin Rusya Federasyonu'na yönelik olarak 2007 yılında yürürlükte olan dokuz; Ukrayna'ya yönelik yedi dampinge karşı önlemin üçünün demir/çelikten mamul ürünlere ilişkin olduğu görülmektedir.

(6) Diğer taraftan, Amerika Birleşik Devletleri anti-damping otoritesi "inşaat demirlerine" yönelik yürütülmüş olan nihai gözden geçirme soruşturmasının sonucunda Ukrayna ve Moldova'nın da aralarında bulunduğu ülkeler menşeli "inşaat demirleri"ne ilişkin mevcut önlemin ortadan kalkması halinde dampingin ve zararın devam edebileceği veya yeniden meydana gelebileceğine kanaat getirmiş ve mevcut önlemi muhafaza etmiştir.

(7) Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından soruşturma konusu ülkelere ilişkin yürütülmekte olan soruşturmaların ve yürürlükte bulunan ticaret politikası önlemlerinin niteliği ve etkisi incelendiğinde Ukrayna, Rusya Federasyonu ve Moldova'da yerleşik üretici/ihracatçıların diğer ülkelere de dampingli fiyatla ihracat gerçekleştirdikleri gözlemlenmektedir.

(8) Sonuç olarak soruşturma konusu ülkelerin önemli pazarlara yönelik ihracatlarında engellerin mevcut olması ve AB'nin kota uygulaması özellikle Rusya Federasyonu ve Ukrayna'yı etkilemektedir. Bu nedenle anılan ülkelerin büyüyen ve görece kolay nüfuz edebilecekleri pazarlara yöneldikleri görülmektedir. Nitekim Birleşmiş Milletler'in uluslararası ticaret istatistikleri özellikle 7207.20 grubunda yer alan kütüklerde Ukrayna'nın başta Mısır olmak üzere Tunus, Pakistan, Çin Halk Cumhuriyeti, Tayland, Endonezya, Filipinler; Rusya'nın ise, Mısır, İran, Çin, Tayland, Filipinler gibi gelişme yolunda bulunan ülkelere yöneldiklerini göstermektedir.

(9) Türkiye ise hem büyüyen hem de coğrafi anlamda yakın ve tanınan bir pazar olması nedeniyle soruşturma konusu ülkelerin önde gelen ihracat pazarları arasında bulunmaktadır.

d) Türkiye Pazarının Önemi

(1) Türkiye’de özellikle son yıllarda büyümekte olan inşaat sektörünün ihtiyaç duyduğu ana yapı bileşenlerine yönelik talebin artışıyla beraber soruşturma konusu kütüklere olan yurtiçi talebin de artış gösterdiği görülmektedir.

(2) Uzun ürün, özellikle inşaat demiri tüketiminde 2006 yılında bir önceki yıla kıyasla % 36,4 oranındaki artış tespit edilmiş olup bu durumun kütük ithalatına ve iç pazar satışlarına etki eden faktörlerden birisi olduğu düşünülmektedir. Zira aynı dönemde Türkiye’ye ithal edilen kütüklerin miktarında bir önceki yıla kıyasla %60 seviyesinde artış yaşanmıştır. İnşaat sektöründe sürmesi muhtemel büyümenin kütük talebini artıracağı ve Türkiye’yi soruşturma konusu ülkeler için çok daha cazip bir pazar haline getireceği mütalaa edilmektedir.

(3) Türkiye coğrafi yakınlık nedeniyle soruşturma konusu ülkeler için önemli bir ihraç pazarı konumundadır. Yakınlık nedeniyle gerek navlun avantajı gerekse kısa temin süresi ilgili ülke ihracatçılarının Türkiye’ye kütük satmasını kolaylaştırmakta; bu nedenle Türkiye ihracatçılar için önemini korumaktadır.

(4) Yerli üretim dalına mensup bazı firmalar bildirdikleri görüşlerde 2008 yılında hammadde, enerji ve navlun giderlerinde %50’ye varan artışlar oluşacağı ifade edilmektedir. Bu durum çerçevesinde bilhassa navlun masrafındaki avantaj dikkate alındığında Türkiye’nin pazar öneminin daha da artacağı düşünülmektedir.

(5) Türkiye’nin büyüyen bir pazar olmasının yanı sıra soruşturma konusu ülkelerde yerleşik üretici/ihracatçı firmaların uzun yıllar Türkiye pazarında tesis etmiş oldukları ticari ilişkilerin sağladığı avantajlarla diğer ülkelere nazaran daha kısa sürede Türkiye piyasasına nüfuz edebildikleri bilinmektedir.

(6) Türkiye’de uzun mamul üretimi için kütüğe ihtiyaç duyan ve kısmen atıl halde bulunan önemli bir kapasite mevcuttur. Bu sebeple yerli kütük üreticilerini dikkate alarak rekabetçi bir fiyat sunulması önleme konu ülkeler için ciddi pazar yaratacak önemli bir unsurdur. Bu durum, bilhassa dünya piyasasının durgunlaştığı ya da daraldığı dönemlerde önleme tabi ihracatçılara Türkiye’ye dampingli fiyattan önemli miktarda mal satma olanağı vermekle birlikte mevcut gümrük vergisi düzeyi, bahse konu ülkelerden kati ithalatı caydırıcı bir düzeydedir. Dünya piyasalarının büyüdüğü dönemlerde ise Türkiye pazarı söz konusu gümrük vergisi nedeniyle

ancak Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamındaki ithalat için cazip hale gelmektedir. Bu kapsamda dünya pazarına mal sunan haddehaneler DİR ile gerçekleştirilen ithalatın önemli kullanıcıları olmayı sürdürmektedir.

(7) Soruşturmaya tabi ülkelerin tümü için gerçekleştirilen değerlendirme neticesinde coğrafi açıdan soruşturma konusu ülkelere yakın olan Türkiye piyasasının mezkur ülkeler için önem arz eden bir pazar olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

e) Talebi Etkileyen Unsurlar

(1) Soruşturma konusu ürünün üretim teknolojisi yerli üretim tarafından da yaygın bir biçimde kullanılmakta olup soru formlarını cevaplandırmış olan ithalatçılara göre, talebi etkileyen ana etkenlerin başında soruşturma konusu ülke menşeli kütüklerin fiyatı gelmektedir.

(2) Öte yandan, soruşturma konusu ülkelerden gerçekleştirilen ithalatta malın istenilen tarihte temin edilmesinin de talebi etkileyen bir diğer faktör olduğu ifade edilmektedir.

f) İşbirliğinin Olmaması ve Esas Soruşturmada Tespit Edilen Damping Marjı

(1) Soruşturmanın başlangıç safhasında gönderilen soru formlarına yanıt alınamamış olması ve bahse konu ülkelerde yerleşik üretici/ihracatçı firmaların Türkiye'ye yönelik ilgisinin devam ettiği dikkate alındığında, önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin muhtemel olduğu görülmektedir.

(2) Bir önceki nihai gözden geçirme soruşturması esnasında tespit edilen damping marjları her ne kadar sonraki dönemde demir çelik piyasalarında önemli değişiklikler gerçekleşmiş olsa da, soruşturma konusu ülkelerin önlemin yürürlükten kalkması halinde muhtemel davranışlarını yansıtacak önemli bir gösterge niteliği taşıdığından dikkate alınmıştır.

(3) Buna göre, bir önceki nihai gözden geçirme soruşturması sırasında üretici-ihracatçı firmalar için damping miktarı Ukrayna için 73 ABD Doları/Ton, Rusya Federasyonu için 75 ABD Doları/Ton ve Moldova için 58 ABD Doları/Ton olarak tespit edilmiştir.

Değerlendirme

MADDE 9- (1) Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde, soruşturma konusu ülkelerdeki yerleşik kapasitenin mutlak ve Türkiye pazarıyla karşılaştırıldığında ciddi büyüklükte olduğu; önlemin yürürlükte olduğu dönemde soruşturma konusu ülkelerde artan yatırımlarla birlikte kapasite artışlarının söz konusu olduğu; soruşturmaya konu ülkelerde büyüyen ancak yine de kısıtlı düzeyde kalan iç piyasa nedeniyle bu ülkelerdeki ihracatın arttığı; soruşturma konusu ülkelere yönelik önemli pazarlardaki önlemler sonucunda bu ülkelerin büyüyen pazarlara yöneldiği; artan ihracat miktarına karşın Türkiye ihraç fiyatlarının üçüncü ülkelerdeki ihraç fiyatlarının önemli ölçüde altında kaldığı; Türkiye pazarının gerek coğrafi yakınlık gerekse büyük haddehane kapasitesi nedeniyle şikayete konu ihracatçılar için önem arz ettiği ve bu önemini inşaat sektöründeki büyüme nedeniyle muhafaza ettiği; soruşturma konusu ülkelerden ithal kütüklerin tercih edilmesinin ana nedenleri arasında fiyatların ve temin zamanlarının rol oynadığı; önlemin yürürlükten kalkması halinde üretici/ihracatçı firmaların önlemin mevcut olmadığı bir ortamda davranışlarını en iyi şekilde yansıtacak olan bir önceki nihai gözden geçirme soruşturmasında tespit edilen damping marjlarının yüksek oluşu ve ilgili üretici-ihracatçıların işbirliğinde bulunmamış olmaları dikkate alındığında, önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

(2) Yerli üreticilerce Nihai Bildirme yönelik iletilen görüşlerde soruşturma konusu ülkelerdeki yerleşik kapasitenin çok yüksek olduğu; kapasite artışına yönelik yatırımların söz konusu olduğu; mezkur önlemin yürürlükten kalkması halinde soruşturma konusu ülkelerden toplam 20 milyon tonluk soruşturma konusu ürünün Türkiye’ye yönlendirilebileceği ifade edilmiştir.

(3) Soruşturma konusu ülkelerdeki mevcut kapasitenin Türkiye’ye hangi şartlar çerçevesinde yönlendirildiği soruşturma kapsamında incelenmiştir. Netice itibariyle iletilen görüşler, soruşturmaya konu ülkelerdeki yerleşik kapasiteye ilişkin bulgulardan önemli derecede farklılık arz etmemektedir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Zararın Devamı veya Yeniden Meydana Gelmesi İhtimali

MADDE 10- (1) Önlemin yürürlükte olduğu dönemde, yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri ve önlemin yürürlükten kalkması halinde zararın devam edip etmeyeceği veya tekrarlanıp

tekrarlanmayacağı incelenmiştir. Bu çerçevede, ithalatın miktarı ve muhtemel gelişimi, yerli üretimin fiyatlarının ve ekonomik göstergelerinin gelişimi değerlendirilmiş ve muhtemel fiyat baskısı ve fiyat kırılması hesaplanmıştır. Gelecek döneme ilişkin öngörülerin daha sağlıklı bir biçimde ortaya konulabilmesi için 2006 ve 2007 yıllarına ilişkin veriler de incelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Önlem Konusu İthalatın Gelişimi

Maddenin genel ithalatı

MADDE 11- (1) Mevcut önlemin değişikliğe uğrayarak yürürlükte kalmaya devam ettiği 2001 yılı sonrasında soruşturma konusu ürünün tüm ülkelerden gerçekleşen ithalatı 2002 yılında 600.877 ton iken 2005 yılında 930.738 ton seviyesine ulaşmıştır. Bu itibarla 2002–2005 yılları arasında soruşturma konusu ürünün ithalatı miktar esasında % 55 artış kaydetmiştir.

(2) 2006 yılında ciddi ölçüde artarak 1.500.058 ton olan toplam ithalat 2007 yılında 2.234.810 ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

Maddenin soruşturma konusu ülkelerden ithalatı

MADDE 12- (1) Maddenin soruşturma konusu ülkelerden gerçekleştirilen ithalatı 2002 yılında 505.957 ton seviyesinde seyrederken %71 oranında artışla 2005’te 897.249 ton düzeyine ulaşmıştır.

(2) 2006 ve 2007 yıllarında ithalatın sırasıyla 1.451.956 ve 2.061.931 ton olarak gerçekleştiği görülmüştür.

(3) Soruşturma konusu ülkelerin toplam ithalat içinde miktar itibariyle payları ise 2002’de %84’ten 2005’te %96’ya yükselmiştir.

(4) Soruşturma konusu ülkeler menşeli ithalatın 2002–2005 yılları arasında artan bir biçimde dahilde işleme rejimi (DİR) kapsamında gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu bağlamda soruşturma konusu ülkelerden gerçekleşen toplam ithalatın içinde DİR çerçevesinde gerçekleşen ithalatın payı 2002 yılında %72 iken 2005 yılında bu oran %99,67’e, 2007 yılında ise %100’e

ulaşmıştır.

Önlem konusu ithalatın pazar payı

MADDE 13- (1) Soruşturma konusu maddenin yurtiçi tüketimi, şikayetçi ve şikayeti destekleyen firmaların yurtiçi satışları ile soruşturma konusu ürünün genel ithalatının toplanması suretiyle hesaplanmıştır.

(2) Bu çerçevede hesaplanan toplam tüketim endeksi, 2002 yılında 100 iken 2002–2005 yılları arasında sürekli artarak 2005 yılında 153 düzeyine ulaşmıştır. Soruşturma konusu ülkeler menşeli kütüklerin Türkiye tüketimi içindeki payı ise 2002 yılında 100 iken 2003 yılında 120'ye çıkmış, 2004 yılında 78'e geriledikten sonra 2005 yılında 116 seviyesine yükselmiştir.

Soruşturma konusu maddenin fiyatlarının gelişimi

MADDE 14 -(1) 2002–2005 yılları arasında Ukrayna'dan gerçekleştirilen soruşturma konusu ürünün ithalat birim fiyatları sırasıyla 171 ABD Doları/Ton, 227 ABD Doları/Ton, 358 ABD Doları/Ton ve 340 ABD Doları/Ton; Rusya Federasyonu'ndan gerçekleştirilen ithalat ise 169 ABD Doları/Ton, 222 ABD Doları/Ton, 333 ABD Doları /Ton ve 340 ABD Doları/Ton seviyelerinde gerçekleşmiştir. Moldova'dan 2004 yılında gerçekleşen ithalatın birim fiyatı ise 396 ABD Doları/Ton olmuştur.

(2) 2006 yılında Ukrayna ve Rusya Federasyonu'ndan gerçekleştirilen ithalatın birim fiyatları sırasıyla 383 ABD Doları /Ton ve 384 ABD Doları /Ton olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında gerçekleşen ithalatın birim fiyatı ise Ukrayna ve Rusya için sırasıyla 499 ABD Doları /Ton ve 509 ABD Doları /Ton olmuştur.

Fiyat baskısı

MADDE 15- (1) Soruşturma konusu ürünün Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Moldova'dan gerçekleşen ithalatında oluşan fiyatların yerli üretim dalının fiyatları üzerinde yarattığı fiyat baskısı ve fiyat kırılması ayrı ayrı hesaplanmıştır.

(2) Fiyat kırılması hesabında, önlem konusu ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın CIF bedeline gümrük vergisi ve gümrük masrafı eklenerek soruşturma konusu maddenin Türk piyasasına

ağırlıklı giriş fiyatı bulunmuştur. Dampinge karşı önlemin söz konusu olmadığı bir ortamda fiyatların hangi düzeyde olacağına ilişkin değerlendirmeyi mümkün kılmak amacıyla anılan miktara dampinge karşı önlem eklenmemiştir. Bu şekilde elde edilen soruşturma konusu ürünün Türkiye piyasasındaki ağırlıklı ortalama fiyatı yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurtiçi satış fiyatları ile mukayese edilmiş ve fiyat kırılması hesaplanmıştır.

(3) Bu yolla hesaplandığında 2002–2005 yılları arasında soruşturma konusu ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın Türkiye piyasasına giriş fiyatlarının yerli üretim dalının yurtiçi ağırlıklı satış fiyatlarının üzerinde olduğu görülmüştür. Sonuç olarak anılan dönemde dampinge karşı önlem dikkate alınmadığında bile ithalat fiyatlarının fiyat kırılmasına yol açacak düzeylerde olmadığı tespit edilmiştir.

(4) Yerli üretim dalının 2002–2005 döneminde, 2004 yılı istisna teşkil etmek üzere, maliyetin altında gerçekleştirdiği satışlar göz önünde bulundurularak fiyat baskısı da hesaplanmıştır.

(5) Bu hesaplamada, fiyat kırılmasından farklı olarak yerli üretim dalının ticari maliyetlerine makul kar eklenmiş ve yerli üretim dalının olması gereken yurtiçi satış fiyatları tespit edilmiştir. Saptanan değerler, soruşturma konusu maddenin CIF değerine gümrük vergisi ve masrafları eklenerek dampinge karşı önlem dikkate alınmaksızın tespit edilen Türk pazarına giriş fiyatıyla karşılaştırılmıştır.

(6) Gerçekleştirilen karşılaştırma neticesinde Ukrayna menşeli ithalat fiyatlarının yerli üretim dalı fiyatlarını 2002 yılında CIF değerinin %13’ü oranında altında olduğu görülmekle beraber, 2003 yılından sonra tespit edilen değerler sırasıyla %-9, %-23 ve %-0,6 oranlarında gerçekleşmiştir.

(7) Rusya Federasyonu menşeli soruşturma konusu maddenin CIF ithalat fiyatları ise yerli üretim dalının 2002 yılı fiyatlarının %14’ü oranında altında oluştuğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan 2003–2005 döneminde ortaya çıkan değerlerin sırasıyla %-7 , %-16 ve %-0,6 olduğu görülmüştür.

(8) Moldova menşeli ithalatın 2004 yılı fiyatları ile yerli üretim dalı fiyatlarının fiyatları mukayese edildiğinde ise oluşan değerin %-33 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir.

(9) Bu çerçevede tespit edildiği üzere 2002 yılında açık olan fiyat baskısının, önlem konusu ülkelerden gerçekleşen ithalatın Türkiye piyasasında oluşan fiyatlarının, yerli üretim dalının olması gereken yurtiçi satış fiyatlarının üzerinde olması nedeniyle 2003, 2004 ve 2005 yıllarında ortadan kalktığı görülmüştür.

(10) 2002–2005 döneminde fiyat kırılmasının ve 2002 yılı istisna teşkil etmek üzere, fiyat baskısının mevcut olmayışının nedenleri arasında Türkiye ve dünya piyasalarındaki canlanmanın ve artan hammadde fiyatlarına paralel biçimde yükselen satış fiyatlarının etkili olduğu düşünülmekle beraber, soruşturma konusu maddenin Türkiye piyasasında oluşan fiyatının, yerli üretim dalı yurtiçi satış fiyatlarından yüksek olmasındaki temel etkenin soruşturma konusu kütüklere yönelik yürürlükte bulunan %22,4 oranındaki gümrük vergisi olduğu görülmektedir.

(11) Nihai Bildirme yönelik bazı üreticilerden alınan görüşlerde soruşturma konusu ülkeler menşeli kütüklerin gümrük vergisi, dampinge karşı önlem ve sair ithalat masrafları eklenmemiş fiyatlarının yerli üretim dalı fiyatlarından az olduğu ve Dahilde İşleme Rejimi kapsamında Türkiye'ye giren soruşturma konusu ürünün Türkiye piyasasında fiyat beklentilerinin düşmesine sebebiyet verdiği belirtilmektedir. Bu konu soruşturma boyunca dikkate alınmış olup, soruşturmaya konu ülkelerin ihraç fiyatları ile yerli üretim dalının fiyatları arasındaki farkın iddia edilen oranın da üzerine çıkmasının muhtemel olduğu ortaya konulan değerlendirmeler arasında bulunmaktadır. Bununla birlikte, fiyat kırılması ve fiyat baskısına yönelik hesaplamalar DİR kapsamında ithal edilen ürünün sadece ihracata yönelik üretimde kullanılmasının esas olduğu ve ithal edilen maddeye ilişkin gümrük vergileri dikkate alınarak yapılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Yerli Üretim Dalının Durumu

Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri

MADDE 16- (1) Önlem konusu ithalatın yerli üretim dalı üzerindeki etkisinin belirlenmesinde, yerli üretim dalını oluşturan Çolakoğlu Metalürji Anonim Şirketi (A.Ş.), İskenderun Demir ve Çelik A.Ş, İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş. , İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş. , Diler Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş. ve Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. firmalarının verileri

değerlendirilmiştir.

(2) Öte yandan, eğilimin sağlıklı bir şekilde incelenmesi amacıyla Türk Lirası bazındaki veriler için yıllık ortalama TEFE kullanılarak enflasyondan arındırılmış reel değerler esas alınmıştır.

a) Üretim

(1) 2002 yılı endeksi 100 kabul edildiğinde 2003–2005 yılları arasında soruşturma konusu maddenin üretiminin sırasıyla 108, 129 ve 126 olduğu görülmüştür.

b) İç Satışlar, İhracat ve Fiyatlar

(1) Yurt içi satışlarda miktar temelinde 2002 yılında 100 olan endeksin 2003–2005 döneminde sırasıyla 101, 128 ve 137 düzeyinde gerçekleştiği; diğer taraftan yurtdışı satışların, 2002 yılında 100 olan miktar endeksinin 2003'te 91, 2004'te 198 ve 2005'te 76 olduğu görülmüştür.

(2) 2002 yılında 100 olan toplam yurtiçi satış hasılası endeksinin 2003'te 99, 2004'te 166 ve 2005'te 155 olduğu tespit edilmiştir.

(3) 2002'de 100 olan yurtiçi satış birim fiyatları endeksinin 2003'te 98, 2004'te 130 ve 2005'te 113 olduğu saptanmıştır.

c) Dikey Kullanım Oranı

(1) Yerli üretim dalını oluşturan firmaların imal ettikleri kütüklerin ne kadarını nihai ürün üretiminde kullandıklarını gösteren dikey kullanım oranı endeksi 2002 yılında 100 iken 2005 yılında 135 seviyesinde gerçekleşmiştir.

(2) Bu çerçevede şikayetçi yerli üreticilerin, 2002–2005 döneminde Türkiye ve dünya piyasalarındaki gereklilikler çerçevesinde daha çok nihai ürün imalatına önem verdikleri ve bu durumun dikey kullanım oranlarına yansıyarak dikey kullanımın artış kaydettiği görülmüştür.

d) Pazar Payı

(1) Önceki bölümde incelenen yerli üretim dalının Türkiye pazarından aldığı pay dikkate alındığında 2003 yılında 100 olan değerin 2004'te 112; 2005'te ise 101 seviyesine oluştuğu

tespit edilmiştir. Öte yandan 2002–2005 döneminde özellikle uzun ürüne olan talepteki artışla beraber pazarın da büyüdüğü ve 2002 yılında 100 olan tüketim endeksinin 2005 yılında 153 olduğu görülmektedir.

e) Maliyetler

(1) 2002–2005 döneminde yerli üretim dalının birim maliyetleri göz önüne alındığında 2002 yılında 100 olan sınai maliyet endeksinin 2003–2005 döneminde sırasıyla 90, 107 ve 111 olarak gerçekleştiği; birim ticari maliyet endeksinin ise 2002'de 100, 2003'te 89 seviyesinde oluşurken 2004'te 105 ve 2005'te 108 olduğu tespit edilmiştir.

f) Ürün Karı

(1) 2002 yılında yerli üretim dalının maliyetin altında satışlar gerçekleştirmesi nedeniyle endeks eksi değer ile başlatılmıştır. Bu çerçevede 2002 yılında -100 olan ürün toplam karı endeksin 2003'te -11, 2004'te 117, ve 2005'te -97; birim ürün karı endeksinin ise 2003'te -11, 2004'te 92 ve 2005'te -71 seviyelerinde oluştuğu görülmüştür.

g) Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranı (KK0 %)

(1) Yerli üretim dalı bakımından 2002 yılında 100 olan kapasite endeksinin 2003–2005 döneminde sırasıyla 100, 118 ve 110 olduğu tespit edilmiştir. 2005 yılında kapasitede görülen düşüş, yerli üretim dalını oluşturan firmalardan bir tanesinin bir üretim ocağını kapatması neticesinde ortaya çıkmıştır.

(2) Kapasite kullanım oranlarının ise 2002 yılında %82 iken 2003'te %88, 2004'te %90 ve 2005'te %94 olduğu görülmüştür.

h) Stoklar

(1) 2002–2005 dönemin üretim artışıyla birlikte yerli üretim dalının stoklarında artış tespit edilmiş olup 2002 yılında 100 olan endeksin 2003'te 216, 2004'te 222 ve 2005'te 240 düzeyinde olduğu görülmüştür. Yerli üretim dalının stok miktarının, üretim miktarının belirli bir düzeyini aşmadığı görülmüştür.

i) İstihdam ve Verimlilik

(1) Zarar inceleme döneminde 2002 yılında 100 olan direkt/doğrudan işçi istihdam endeksinin 2003’te 106, 2004’te 109 ve 2005’te 104 seviyesinde gerçekleştiği tespit edilmiş; verimliliğin ise 2002’de 100, 2003’te 101, 2004’te 118 ve 2005’te 121 olduğu saptanmıştır.

j) Nakit Akışı

(1) 2002 yılında maliyet altında yapılan satışlar nedeniyle -100 olan nakit akışı endeksinin, 2003’te 131, 2004’te 459 düzeyinde gerçekleştiği 2005’te ise gerileyerek -141’e düştüğü görülmüştür.

k) Aktif Toplamı

(1) Yerli üretim dalını oluşturan firmaların tüm ürünlerdeki üretim faaliyetlerine yönelik toplam aktifler için 2002’de 100 olan endeks 2003’te 113, 2004’te 178 ve 2005’te yine 178 seviyelerinde oluşmuştur.

l) Özsermaye Artışı

(1) 2002–2005 yılları arasında özsermaye endeksi 100, 138, 249 ve 248 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

m) Yatırımlardaki Artış

(1) 2002–2005 yılları arasında yerli üretim dalının yenileme ve tevsi yatırımları incelendiğinde 2002 yılı için 100 olan endeksin 2003–2005 arasında tevsi yatırımlarında sırasıyla 193, 328 ve 785, yenileme yatırımları içinse 40, 162 ve 224 olduğu görülmüştür.

n) Net Satış Toplamı

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün de dahil olmak üzere ürettiği tüm maddelere yönelik olarak sunulan net satış toplamı endeksinin 2002 yılında 100 olan değerinin 2003–2005 yılları arasında sırasıyla 108, 161 ve 134 olduğu görülmüştür.

n) Dönem Net Karı

(1) Yerli üretim dalının üretimini gerçekleştirdiği tüm ürünlere yönelik sunulan dönem net karı endeksinin 2002 yılında 100 olan değerinin 2003’te 1.701, 2004’te 5.590 olduğu 2005 yılında ise gerileyerek 93’e düştüğü tespit edilmiştir.

Ekonomik göstergelerin değerlendirilmesi

MADDE 17- (1) 2002–2005 yılları arasında yerli üretim dalının üretim, iç satışlar, kapasite, kapasite kullanım oranı, verimlilik, yatırımlar, öz sermaye, net satış toplamı ve dönem net karı gibi göstergelerindeki iyileşme dikkati çekmektedir.

(2) Diğer taraftan hammadde fiyatlarında gözlemlenen artışın da etkisiyle 2002’de 100 olan birim sınai maliyetin 2005’te 111’e çıktığı görülmektedir. Birim ticari maliyetteki artışlar ise birim sınai maliyetin gerisinde kalmıştır. Genel giderlerdeki olumlu seyir, artan satışların yanı sıra yerli üretim dalını oluşturan firmaların maliyetlerini sağlıklı bir biçimde kontrol altında tuttuklarını da göstermektedir.

(3) Yurtiçi satış fiyatlarının, maliyetlerden daha fazla arttığı göz önüne alındığında ise toplam ve birim ürün karlılığında 2002 yılından 2005 yılına iyileşme olduğu saptanmaktadır.

(4) Öte yandan 2004 ve 2005 yılları birlikte değerlendirildiğinde 2005 yılında yerli üretim dalının bazı ekonomik göstergelerinde bozulmaların mevcut olduğu görülmektedir. Bu çerçevede üretim ve yurtiçi satışlarda gerilemenin yanı sıra; artan maliyetler nedeniyle ürün karlılığında da bozulmalar tespit edilmiştir. Ürün karlılığındaki azalma nakit akışının da tekrar negatife dönmesine neden olmuş ve yerli üretim dalı net dönem karı azalmıştır.

(5) Yerli üretim dalı göstergelerinde 2005 yılında gözlemlenen bozulmaya karşın yerli üretim dalının net dönem karında ortaya çıkan pozitif değerler net dönem karının yerli üretim dalının ürettiği tüm ürünlere yönelik olmasından kaynaklanmaktadır. Bu itibarla, soruşturma konusu kütüklere ilişkin 2005 yılı ekonomik göstergelerinde gözlemlenen gerilemeye rağmen yerli üretim dalının nihai ürünlerdeki karlı satışları tüm ürünlerdeki toplam karlılığın devamını sağlamıştır.

(6) Yerli üretim dalının kapasite ve kapasite kullanım oranına ilişkin veriler incelendiğinde bilhassa kütükten mamul nihai ürünlerin ihracatında ve iç talebindeki artışla beraber artan ihtiyacı karşılama yönünde kapasite kullanım oranının yükseldiği fakat yeterli olamayan kapasite

neticesinde doğan arz açığının ithalat ile kapatıldığı düşünülmektedir. Öte yandan, anılan firmalardan bazıları gelecek iki ila üç yıl içerisinde kütük ve uzun ürün üretimini ikinci plana alarak, slab ve yassı ürün imalatına ağırlık verecek yatırımlar gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu çerçevede söz konusu yatırımların hayata geçmesi halinde kütük üretiminde kapasite düşüşünü söz konusu olacaktır.

(7) Nihai Bildirime ilişkin yerli üretim dalı tarafından bildirilen görüşlerde bazı firmaların uzun üründen yassı ürüne geçişte bir takvimi olsa dahi bunun ne zaman ve nasıl gerçekleşeceğinin bilinmediği ifade edilmektedir. Bu konuda yerli üretim dalına mensup ilgili firmalardan temin edilen bilgiler çerçevesinde yassı ürüne yönelik geçişin hangi takvime göre nasıl işleyeceği ve yatırımların olası faaliyete geçme tarihlerine ilişkin bilgiler Müsteşarlığın uhdesinde bulunmakta olup bu durum konuya ilişkin yapılan değerlendirmelerde dikkate alınmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Zararın Devamı veya Yeniden Meydana Gelmesi İhtimali

MADDE 18- (1) Yönetmelik'in 35'inci maddesi hükümleri gereğince, bu bölümde önlemin sona ermesi halinde zararın devamı veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, taraflarca ortaya konulan ve yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen veriler çerçevesinde; soruşturmaya konu ithalatın muhtemel seviyesi ve fiyatları ile bunun yerli üretim dalının fiyatları üzerindeki beklenen etkisi, önlem konusu ülkelerdeki sektörün durumu ve Türkiye'ye yönlendirebilecekleri kapasitelerinin bulunup bulunmadığı ve önlemin yürürlükten kalkması durumunda soruşturmaya konu ithalatın yerli üretim dalı üzerindeki muhtemel etkileri incelenmektedir.

(a) Soruşturmaya konu ithalatın muhtemel seviyesi

(1) Soruşturmaya konu Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Moldova menşeli soruşturma konusu ürün ithalatının 2002–2005 döneminde miktar itibariyle ortaya koyduğu artış eğilimi 2006 yılında da devam etmiş ve ithalat bir önceki yıla kıyasla %61 artarak 1.500.058 ton düzeyine ulaşmıştır.

(2) Nitekim 2007 yılında soruşturma konusu ürünün tüm ülkelerden gerçekleştirilen ithalat 2.234.810 ton seviyesine, soruşturma konusu ülkeler menşeli ithalatı ise 2.061.931 tona

ulaşmıştır.

(b) Önleme tabi ülkelerdeki sektörün durumu, mevcut kapasitenin Türkiye'ye yönlendirilebilme olasılığı

(1) Önceki bölümlerde incelendiği üzere soruşturma konusu ülkelerde gerek soruşturma konusu kütüklerin gerekse diğer nihai ürünlerin üretimine ilişkin yerleşik kapasitenin artırılması yönünde yatırımlar sürmekte ve bu durumun görünen etkisi artan ihracat rakamlarına da yansımaktadır.

(2) Daha önce incelendiği üzere soruşturma konusu ülkelerdeki üretimin önemli bir kısmı bu ülkelerde iç pazarın sınırlı olması nedeniyle ihracata hasredilmektedir.

(3) Öte yandan soruşturma konusu ülkeler bakımından önemi haiz pazarlara giriş olanaklarının ticaret politikası önlemleri nedeniyle kısıtlı olmasının bahse konu ülkeleri gelişme yolundaki ülke pazarlarına yönlendirdiği görülmektedir.

(4) Bu çerçevede Türkiye'nin büyüyen bir pazar olması, coğrafi açıdan yakın olması, Türkiye'de yerleşik haddehane kapasitesinin yüksek oluşu ve soruşturmaya tabi ülkelerde yerleşik üretici/ihracatçıların yerleşik ticari bağlantıları ve dağıtım kanallarıyla Türkiye piyasasına hızlı bir biçimde nüfuz edebilmeleri nedeniyle soruşturma konusu ülkeler için Türkiye önemli bir ihracat pazarı durumundadır.

(c) İthalatın muhtemel fiyatları ve damping

(1) Soruşturma konusu ülkelerden gerçekleşen soruşturma konusu ürün ithalatının fiyatları incelenirken iki yönlü bir değerlendirmeye gidilmiş olup, yıllar itibariyle yerli üretim dalı üzerindeki fiyat baskısı ve fiyat kırılması bulunup bulunmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

(2) 2004 yılı istisna teşkil etmek üzere soruşturma konusu ülkeler menşeli ithalatın gümrük vergisi ve sair masraflar eklenmemiş CIF temelindeki fiyatlarının yerli üretim dalının ticari maliyetlerinin altında olduğu tespit edilmekle birlikte yürürlükteki %22,4 oranındaki gümrük vergisinin etkisiyle soruşturma konusu ithalatın Türkiye piyasasında oluşan birim fiyatı yerli üretim dalının olması gereken yurtiçi satış fiyatlarının üzerinde gerçekleşmektedir.

(3) Diğer taraftan Raporun önceki bölümlerinde incelendiği üzere şikayete konu ülkelerde kütüklere yönelik oluşan fiyat uygulamaları dampingin devamı veya tekrarı konusunda önemli bir gösterge niteliği taşımaktadır.

(d) Mevcut önlemin etkinliği, yerli üretim dalının durumu ve soruşturma konusu ithalatın muhtemel etkileri

(1) 2007 yılı verileri itibariyle ton başına yaklaşık 500 Doları düzeyinde olan soruşturma konusu ülkeler menşeli kütüklerin ihraç fiyatı dikkate alındığında mevcut önlemin yerli üretim dalını koruma özelliğinin CIF ihraç fiyatının % 1'i civarında kaldığı tespit edilmiştir. Mevcut önlemin artan kütük fiyatlarıyla önlemin koruma sağlayacak düzeyde olmadığı saptanmıştır.

(2) Meri önlemin etkinliği konusunda Nihai Bildirime yönelik görüşlerde soruşturma konusu ülkeler menşeli kütüklerin bu ülkelerdeki maliyet avantajı nedeniyle yerli üretim iç piyasa satış fiyatlarından daha düşük bir fiyata ihraç edilebildiği ve yerleşik kapasite nedeniyle büyük miktarlarda soruşturma konusu ürünün Türkiye'ye yönlendirilebileceği ve böyle bir ortamda mevcut önlemin koruma özelliğinin önem arz ettiği belirtilmiştir.

(3) Yerli üretim dalı tarafından Nihai Bildirme yönelik verilen bu görüşler dikkate alınmıştır. Öte yandan ithal fiyatları ile yerli üretim dalının yurtiçi satış fiyatları arasındaki farkın görüşlerde ortaya konulan orandan daha fazla olabileceği; bu durumun önlemin koruma düzeyiyle doğrudan bağlantılı olmadığı; ton başına 4 ve 7 ABD Doları seviyesinde bulunan önlemin muhtemel damping düzeyine karşı etkin olmadığının sunulan görüşlerle de teyit edildiği; bununla birlikte halihazırda yürürlükte olan gümrük vergisi dikkate alındığında yerli üretim dalını koruyacak bir enstrümanın mevcut olduğu; yerli üretim dalının gümrük vergisi ile dampinge karşı önlemi karıştırarak gümrük vergisinin yürürlükten kaldırılacağı yönünde yanlış bir yargıya kapılmış olabileceği mütalaa edilmektedir.

(4) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde ise 2002–2005 yılları arasında göstergelerde iyileşme tespit edilmektedir. Bu çerçevede soruşturma konusu kütüklerden mamul nihai mal fiyatlarının kütük fiyatlarının önemli ölçüde üzerinde olmasının ve bu ürünlerde gerçekleştirilen satışların yerli üretim dalını oluşturan firmaların karlılığını artırdığı ve bu durumun yerli üretim dalının göstergelerine olumlu yansıdığı

görülmektedir.

(5) Bu çerçevede 2000'li yılların başından bu yana Çin Halk Cumhuriyeti başta olmak üzere dünya genelinde büyüyen talep ve hammadde piyasasında karşılaşılan darboğaz gibi etkenlerle gerek kütüklerin gerekse kütükten mamul nihai ürünlerin fiyatında gözlemlenen artış, Türkiye'de ve dünyada demir-çelik sektöründe canlanmaya sebebiyet vermiş ve 2004 yılı bu eğilimin en güçlü hissedildiği yıl olmuştur. 2004 yılında gözlemlenen fiyat artışlarının anılan etkenlerin yanı sıra ABD Dolarının 2004 yılında değer kaybına uğraması gibi tali nedenlerden kaynaklandığı görülmektedir.

(6) Öte yandan, 2005 yılında 2000'in başından bu yana gözlemlenen eğilimin aksine fiyat artışları kaydedilmemiştir. Bu çerçevede, demir üretiminde kullanılan kömür fiyatlarındaki düşüş, fiyatların yüksek olduğu 2004 döneminde ortaya çıkan arz fazlası ve Çin'de demir-çelik ihracatı üzerinde söz konusu olan %13 oranındaki vergi iadesinin ortadan kalkması sonucu iadeden istifade eden firmaların hammadde piyasasında yaratıkları tesir ve buna benzer sebepler 2005 yılında demir-çelik ürünlerinin fiyatlarında bir gerileme yaşanmasına neden olmuştur. Dünya çapında yaşanan bu gerileme yerli üretim dalı üzerinde de etkisini göstermiş ve yerli üretim dalının gerek yurtiçi gerekse yurtdışı satış fiyatları düşerken ortaya çıkan piyasa şartları neticesinde ekonomik göstergelerde bazı bozulmalar yaşanmıştır.

(7) Netice itibariyle yerli üretim dalında 2005 yılında yerli üretim dalında gözlemlenen durumun mutlak zarar halini işaret etmediği ancak dünya piyasalarında özellikle fiyatlarda yaşanan nispi gerilemeye paralel şekilde göreceli bir bozulmayı gösterdiği düşünülmektedir. Nitekim yerli üretim dalını oluşturan bazı şikayetçi yerli üreticilerce sunulan 2006 yılına ait verilerde firmaların yurtiçi satış fiyatlarındaki artışın, ticari maliyetlerdeki artıştan fazla olduğu ve gerek soruşturma konusu kütüklerde gerekse diğer nihai ürünlerde gerçekleştirilen karlı satışların veri sunan firmaların genel karlılığını artırdığı görülmektedir. Bu kapsamda önlem konusu ülkeler menşeli ithalatın yerli üretim dalı üzerinde fiyat kırılması ve baskısına neden olmadığı da dikkate alındığında bahse konu ithalatın, yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinde 2005 yılında ortaya çıkan bozulmanın kaynağı olmadığı mütalaa edilmektedir.

(8) OECD'nin gerçekleştirdiği öngörülerde halihazırda 1,231 milyar ton seviyesinde bulunan dünya çelik tüketiminin 2011 yılında 1,500 milyar ton 2015 yılında ise 1,820 milyar ton olacağı

belirtilmektedir. Yerli üretim dalının kütükler ve inşaat demirlerindeki ana ihraç pazarı olan Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri incelendiğinde ise Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Mısır gibi ülkelerde, yüksek petrol gelirleriyle desteklenen ekonomik büyümenin devam edecekleri tahmin edilmektedir. Söz konusu ülkelerdeki ekonomik büyümenin 2009 yılı itibariyle yıllık %5,6 ila %8,2 arasında değişen oranlarda olacağı öngörülmektedir.

(9) Ekonomik büyümeyle yakından ilişkili olan çelik tüketiminin bu ülkelerdeki kütük ve uzun ürün talebini artıracağı ve bu durumun yerli üretim dalının dış satışlarına olumlu yansıyacağı düşünülmektedir. Nitekim, Uluslararası Uzun Çelik Ürünleri Üreticileri Birliği (IREPAS) 2007 toplantısında sunulan veriler 2002 yılında 361 milyon ton olan dünya uzun ürün tüketiminin %57 nispetinde artışla 2007 yılı sonunda 567 milyon tona ulaşacağını öngörmüştür. Diğer taraftan 2002 yılında 133 milyon ton olan dünya inşaat demiri tüketiminin ise IREPAS öngörüleri çerçevesinde 2007'de 212 milyon ton ve 2009 yılında ise 224 milyon ton seviyelerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

(10) Bu bağlamda Türkiye İstatistik Kurumu verileri incelendiğinde 2006 yılında Türkiye'den gerçekleştirilen demir-çelik mamulleri ihracatında uzun ürünlerin 4,66 milyar dolar ile birinci sırada geldiği ve bu grup içinde yer alan inşaat demirlerinin ihracat miktarının ise 2005 yılıyla kıyaslandığında %29,7 oranında arttığı görülmektedir.

(11) Öte yandan Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkan finansal dalgalanmanın, dünya ekonomik büyüme öngörülerini nasıl etkileyeceği belirsiz olduğundan, halihazırdaki durumun demir/çelik talebine ne zaman ve ne şekilde tesir edeceği müphem bir konudur. Buna karşılık Uluslararası Demir Çelik Enstitüsü'nün öngörülerine göre Amerika Birleşik Devletleri'nde ekonomik bir gerilemenin yaşanmayacağı ve Türkiye yerli üretim dalının ana ihraç pazarı olan Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki güçlü büyümenin devam etmesi beklenmektedir.

(12) Türkiye iç pazarına yönelik inceleme çerçevesinde, 2006 yılının ilk altı aylık verileri ile karşılaştırıldığında 2007 yılının Ocak-Haziran döneminde Türkiye pazarında uzun ürün tüketiminde görülen %14,8 oranındaki artışın devamlılık arz etmesi halinde mevcut talep artışının soruşturma konusu kütüklere iç talebi artıracağı öngörülmektedir. Bu çerçevede Türk inşaat sektörünün 2005 ve 2006 yıllarında kaydettiği %20 nispetindeki büyümenin gelecek dönemde de devam etmesi halinde uzun ürüne olan talebin 2007 verileriyle ortaya konulduğu

üzere artacağı düşünülmektedir.

(13) Diğer taraftan, soruşturma konusu ülkelerden 2007 yılında Türkiye'ye gerçekleştirilen ihracatın fiyatlarının 2005 yılına kıyasla %48; inşaat demirlerinin dünya fiyatlarının ise 2007 yılının ilk üç ayında 2006 yılının aynı dönemine nazaran %18 daha yüksek olduğu görülmektedir. Yerli üretim dalı tarafından sağlanan veriler esas alındığında kütüklerin ağırlıklı yurt içi birim satış fiyatının ise 2002–2005 döneminde %67, 2006 yılında ise bir önceki yıla nazaran %21 oranında artış kaydettiği görülmektedir.

(14) Gerek Türkiye piyasasında gerekse uluslararası piyasalarda mevcut ve beklenen fiyat artışlarının önemli ölçüde talebin halihazırdaki arzla karşılanamadığı hammadde piyasasında oluşan fiyatlar neticesinde meydana geldiği düşünülmektedir. Nitekim demir cevheri fiyatlarının 2002 yılıyla kıyaslandığında %189 daha pahalı olduğu görülmekte olup demir/çelik hurdasındaki arz açığının gelecek dönemde hurda fiyatlarını daha da yükseltmesi yönünde beklenti mevcuttur. Bu bağlamda bilhassa Rusya Federasyonu ve Ukrayna'da yerleşik ark ocaklı işletmelerin üretimlerinde ve kapasitelerindeki artışla beraber bu ülkeler menşeli demir/çelik hurdasının ihracatında gözlemlenen düşüşünün devamlılık göstereceği ve bu durumun hurda piyasasındaki arz sıkıntısını artıracağı öngörülmektedir.

(15) Önleme konu ülkelerde kütük fiyatlarının tespitinde da dünya piyasalarındaki gelişmelerin dikkate alındığı ve 2003 sonrasında ihraç fiyatlarının yerli üretim dalı fiyatlarını baskı altında tutacak düzeylere inmediği; bu ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın neredeyse tamamının dahilde işleme rejimi kapsamında gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu durum bir yandan %22,4 düzeyindeki gümrük vergisinin yalnız dahilde işleme rejimi ile mezkur ülkelerden gerçekleştirilen ithalatı cazip kılması öte yandan dünya piyasalarındaki olumlu gelişmelerden faydalanmayı hedefleyen haddehanelerin de ihracat amacıyla dahilde işleme rejimi kapsamındaki ithalatlarının önemli derecede arttırmalarından kaynaklanmaktadır.

(16) Sonuç olarak, demir-çelik iç piyasasının dünya piyasalarındaki gelişmelerden etkilenmekte olduğu; gerek Türkiye gerekse dünya pazarında bir büyüme sürecinin yaşanmakta olduğu ve bu durumun bir yandan arz kapasitelerinin artmasına neden olurken diğer yandan hammadde ve ara/nihai ürün fiyatlarını ciddi bir biçimde yukarı çektiği; bir şikayetçi yerli üretici dışında kütük üretiminin önemli bir bölümünü nihai ürün üretiminde kullanan yerli üretim dalının bu

gelişmelerden olumlu etkilendiği anlaşılmaktadır.

(17) Öte yandan, artış gösteren soruşturma konusu kütüklerin satış fiyatlarıyla karşılaştırıldığında mezkur dampinge karşı önlemin yerli üretim dalını koruma özelliğini yitirmiş olması; yerli üretim dalını oluşturan firmalardan bazılarının yatırım planlarının uzun ürün üretiminden yassı ürün üretimine kaydırmakta olmaları neticesinde kütük imalatında gelecek dönemde kapasite artışına dönük bir işaretin bulunmaması ve en önemlisi yerli üretim dalının, mevcut piyasa şartlarının ve gerek kütüklerdeki gerekse nihai mallardaki fiyat ve talep artışının öngörüldüğü biçimde bir yön takip etmesi durumunda karlılığını devam ettireceği beklentisi dikkate alındığında mevcut önlemin ortadan kalkması halinde dahi mevcut gümrük vergisi oranlarıyla yerli üretim dalının soruşturmaya konu ülkeler menşeli damping nedeniyle iç piyasada zarar haliyle karşı karşıya kalmayacağı mütalaa edilmektedir.

BEŞİNCİ KISIM

Diğer Unsurlar

Yerli Üretim Dalının Durumuna İlişkin Görüşler

MADDE 19-(1) Yerli üretim dalının durumuna ilişkin dile getirilen görüşlerde inceleme dönemi sonrasında kapalı olan veya düşük kapasiteyle çalışan bazı firmaların tekrar faaliyete geçmiş veya kapasitelerini artırmış oldukları vurgulanmamıştır. Bu çerçevede İdarenin bu hususu dikkate almadığı belirtilmiştir. Bu hususta önem arz eden nokta söz konusu yeniden açılış veya kapasite artırımların görüşlerde de belirtildiği üzere inceleme döneminden sonra ortaya çıkmış olmasıdır. Kaldı ki görüşlerde yeniden faaliyete geçtikleri belirtilen firmalardan bir tanesi hariç olmak hiçbirisi ne şikayetçi ne de şikayeti destekleyen firma olarak başvuruda bulunmuştur. Öte yandan önceden düşük kapasiteyle çalışan veya hiç faaliyet göstermeyen üreticilerin tekrar piyasaya girmeleri sektörde iyileşmenin söz konusu olduğunu da göstermektedir.

(2) Nihai Bildirime ilişkin yerli üretim dalı tarafından verilen görüşlerde talepte canlanmanın söz konusu olduğuna; yeni yatırımların mevcudiyetine ve üreticilerin piyasa ihtiyaçlarına cevap verme yönünde hassasiyetlerinin bulunduğuna dikkat çekilmektedir. Bu görüşler de aynı şekilde piyasanın arz ve talep yönlerindeki olumlu seyrine örnek teşkil etmektedir.

Soruşturma konusu ülkelerden ithalat

MADDE 20-(1) 2002–2005 döneminde miktar itibariyle %71 oranında artan soruşturma konusu ülkeler menşeli ithalatın dünya demir-çelik talep artışında ciddi bir bozulma olmaması durumunda gelecek dönemde de artış kaydetmesinin muhtemel olduğu düşünülmekle beraber bu artışın dahilde işleme rejimiyle gerçekleştirilen ithalat kapsamında ortaya çıkması beklenmektedir. Bu çerçevede 2006 ve 2007 yılı verileri bu öngörünün gerçekleştiğini göstermektedir.

Üçüncü ülkelerden ithalat

MADDE 21-(1) 2002–2005 yılları arasında soruşturma konusu üründe üçüncü ülkelerden gerçekleştirilen ithalat incelendiğinde tüm ülkelerin toplam ithalat içindeki paylarının devamlı düştüğü ve 2005 yılına gelindiğinde bu payın %3,60 seviyesinde olduğu görülmektedir. Bununla birlikte üçüncü ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın seyrinin mevcut önlemin yürürlükten kalkması dampingin devam edeceği veya tekrarlanabileceği tespitini ortadan kaldıracak bir niteliği tespit edilememiştir.

ALTINCI KISIM

Sonuç

Karar

MADDE 22-(1) Soruşturma sonucunda, meri önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin veya tekrarlanmasının muhtemel olduğu değerlendirilmekle beraber, yerli üretim dalı üzerinde zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğuna kanaat getirilmediği için İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu’nun kararı ve ilgili Devlet Bakanı’nın onayıyla adı geçen ülkeler menşeli önlem konusu ürüne yönelik 2001/3 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ kapsamında yürürlükte olan dampinge karşı önlemin yürürlükten kaldırılmasına karar verilmiştir.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

Bu yazı GümrükApp’ten alınmıştır.